

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 2Nt/121/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323011379
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Uhrík
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2024:4323011379.1

Uznesenie

Okresný súd Levice, samosudcom Mgr. Tomášom Uhrikom, v trestnej veci odsúdeného A. B., o návrhu odsúdeného na zmenu protitoxikomanického liečenia z ústavnej formy na ambulantnú, v Leviciach dňa 17.07.2024, takto

rozhodol:

Podľa § 446 odsek 1 Trestného poriadku, z dôvodov uvedených v § 74 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona návrh odsúdeného A. B., narodený XX.XX.XXXX v C., trvale bytom B. D. E. XXX t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody F., na zmenu formy ochranného protitoxikomanického liečenia z ústavnej na ambulantnú, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 29.12.2023 bol súdu doručený návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného protitoxikomanického liečenia z ústavnej na ambulantnú formu. Svoj návrh odôvodnil tou skutočnosťou, že už viac ako 5 rokov neužíva žiadne drogy ani tablety, je v izolovanom prostredí a je odhodlaný abstinovať a riadne sa po vykonaní trestu odňatia slobody zaradiť do života. Je presvedčený, že ústavná forma liečenia mu nepomôže, zatiaľ čo pravidelné návštevy ambulancie po výstupe spolu s probačným dohľadom mu ľahšie pomôžu preklenúť náročné začiatky, aby sa mohol stabilizovať s riadnymi pracovnými návykmi a plnohodnotnou rodinnou situáciou.

Dňa 06.05.2024 bolo súdu doručené písomné doplnenie návrhu odsúdeného, v ktorom zotrval na svojom návrhu na zmenu ochranného protitoxikomanického liečenia z ústavnej formy na ambulantnú, pričom ďalej uviedol, že podľa jeho názoru je po prípadnom podmienenom prepustení v jeho prípade účel uloženého liečenia možné dosiahnuť aj jeho ambulantnou formou a súčasne je možné nariadiť aj probačný dohľad nad jeho správaním spolu s uložením obmedzení a povinností, čo predstavuje nie len motivačný faktor, ale má aj významnú preventívnu hodnotu. Súčasne požiadal, aby bol v prípade potreby do konania pribratý znalec.

Z pripojeného spisového materiálu má súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 4T/32/2020 zo dňa 27.04.2020, právoplatný dňa 27.04.2020, bol menovaný uznaný vinným pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písmeno c/, písmeno d/, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený súhrnný rest odňatia slobody v trvaní 6 rokov 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ďalej ochranný dohľad v trvaní 1 rok 6 mesiacov a trest prepadnutia veci. Súčasne bolo odsúdenému podľa § 73 odsek 2 písmeno d/ Trestného zákona uložené aj ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Zo spisovej dokumentácie bolo ďalej zistené, že odsúdený na výkon trestu odňatia slobody nastúpil dňa 27.04.2020, v predmetnej trestnej veci bol stíhaný väzobne, výkon väzby sa mu preto zarátal do výkonu trestu odňatia slobody od 24.10.2019, odsúdený tak v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu formy ochranného liečenia vykonal z uloženého trestu odňatia slobody 4 roky 8 mesiacov a 23 dní.

V trestnej veci vedenej Okresným súdom Levice sp. zn. 4T/32/2020 bol v prípravnom konaní dňa 29.11.2019 vypracovaný znalecký posudok č. XXX/XXXX MUDr. G. H., znalcom odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, zo záverov ktorého vyplýva, že u odsúdeného bola konštatovaná rozvinutá kombinovaná závislosť (látková aj nelátková) s formálne zachovanou kritickosťou a možnosťou ovplyvniť stav terapeuticky. Odsúdený je závislý od psychostimulácií (metamfetamín – pervitín) a je aj nelátkovo závislý (patologické hráčstvo). Pre uvedenú diagnózu bol raz aj dobrovoľne ústavne liečený, po niekoľkých mesiacoch ambulantnej liečby však zrecidivoval, nenavštevoval ambulantnú psychiatričku a kontakt svojvoľne prerušil. Znalec zhodnotil pobyt odsúdeného na slobode ako pre spoločnosť nebezpečný a navrhol mu uložiť ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou, keďže v ambulantných podmienkach odsúdený už pred časom prerušil kontakt a zrecidivoval.

Na základe žiadosti bolo súdu dňa 29.01.2024 doručené oznámenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody F., podľa ktorého bol odsúdený dňa 09.06.2020 nahlásený do poradovníka na výkon ochranného ústavného protitoxikomanického liečenia. Ku dňu podania oznámenia Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby C. neurčil termín nástupu odsúdeného na predmetnú liečbu.

Podľa § 446 odsek 1 Trestného poriadku, o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia alebo zmene druhu ochranného liečenia rozhoduje na návrh alebo aj bez návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode je zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva. Ak súd rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia, probačného a mediačného úradníka alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu. Ak súd potrebuje pre rozhodnutie znalecký posudok, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia znaleckého posudku.

Podľa § 446 odsek 1 Trestného poriadku, proti uzneseniu podľa odseku 1 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Podľa § 74 odsek 1 Trestného zákona, ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení.

Podľa § 74 odsek 2 Trestného zákona, ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel. Trvanie ochranného liečenia uloženého páchatelovi, ktorý užíva návykovú látku a spáchal trestný čin pod jej vplyvom alebo v súvislosti s jej užívaním, môže byť však ukončené, ak sa počas jeho výkonu zistí, že jeho účel nemožno dosiahnuť. O prepustení z ochranného liečenia rozhoduje súd.

Ochranné liečenie je jedným z druhov ochranných opatrení, ktoré podľa príslušných ustanovení Trestného zákona patria medzi prostriedky slúžiace na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Jeho účelom je rovnako ako pri treste zaistiť ochranu spoločnosti, ale špecifickým spôsobom. Súd pri ukladaní ochranného liečenia neurčuje dobu jeho trvania, pretože jeho výkon trvá tak dlho, dokiaľ to vyžaduje jeho účel, takže v prípade rozhodnutia o prepustení z ochranného liečenia je určujúcim len výsledok liečenia.

Po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi dospel súd k záveru, že v prípade odsúdeného nie sú splnené zákonné podmienky na premenu formy ochranného protitoxikomanického liečenia z ústavnej na ambulantnú. Pre posúdenie stavu liečenia sú rozhodujúce odborné lekárske znalosti, podstatným pre rozhodnutie je aj doba vykonávania ochranného liečenia, prístup a postoj odsúdeného k prebiehajúcej liečeni.

Z obsahu dokazovania vyplynulo, že odsúdený doposiaľ ani nezačal s výkonom uloženého ochranného liečenia ústavnou formou, a to z objektívnych dôvodov - z kapacitných dôvodov odsúdený na výkon ochranného liečenia doposiaľ nenastúpil. Voči odsúdenému bolo vedené trestné stíhanie väzobne

a ihneď po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým mu bolo ochranné liečenie uložené, nastúpil výkon trestu odňatia slobody, pričom mu bol taktiež nariadený výkon ochranného protitoxikomanického liečenia ústavnou formou. Samotná skutočnosť, že odsúdený počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody dodržiaval nútenú abstinenciu ešte neznamená, že sú splnené podmienky na premenu formy liečenia z ústavnej na ambulantnú formu. Keďže odsúdený z výkonom ochranného liečenia ústavnou formou doposiaľ nezačal, nie je ani možné zhodnotiť jeho prístup a postoj k prebiehajúcej liečenie, rovnako ako nie je možné zhodnotiť ani odborné lekárske poznatky o jeho aktuálnom stave. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie, ktorým bola odsúdenému navrhnutá ústavná forma ochranného liečenia z dôvodu rozvinutej kombinovanej závislosti /látkovej aj nelátkovej/, ako aj s poukazom na skutočnosť, že v minulosti v ambulantných podmienkach odsúdený zrecidivoval a svojvoľne prerušil kontakt so psychiatrickou ambulanciou. Podľa názoru súdu nie je možné v tomto štádiu konania rozhodnúť o premene formy ochranného protitoxikomanického liečenia, keďže odsúdený s liečením doposiaľ ani nezačal. Pokiaľ sa týka argumentácie odsúdeného o jeho súčasnej dlhodobej abstinencii, k tejto súd uvádza, že sa jedná o vynútenú abstinenciu počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, kedy je odsúdený izolovaný od vonkajších podnetov, a nie je tak možné objektívne zhodnotiť, či s ohľadom na jeho rozvinutú kombinovanú závislosť pobyt vo výkone väzby resp. trestu je postačujúcim na premenu formy liečenia. Súčasne súd považuje za vhodné uviesť, že podstatou ústavnej formy protitoxikomanického liečenia nie je len dodržiavanie prísnej abstinencie. Významným faktorom ústavnej formy liečenia je rovnako aj osvojenie si potrebných návykov smerujúcich k udržiavaniu abstinencie a k získaniu kritického pohľadu na svoje ochorenie, ktorého diagnóza je doživotná. U odsúdeného však k tomuto procesu doposiaľ vôbec nedošlo, na základe čoho sa javí, že jeho najpodstatnejšou motiváciou je jedine možnosť podmieneného prepustenia. Súd nespochybňuje aktuálne subjektívne presvedčenie odsúdeného a jeho aktuálnu vôľu abstinovať aj po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, avšak tieto nemôžu byť bez ďalšieho objektívneho odborného zhodnotenia jediným podkladom, na ktorom by malo byť založené rozhodnutie o zmene ochranného liečenia z ústavnej formy na ambulantnú. Uvedený názor súdu je umocnený aj skutočnosťou, ktorá bola v konaní preukázaná, a to že odsúdený už v minulosti nedodržiaval podmienky ambulantnej liečby a svojvoľne prerušil kontakt s ošetrovateľom a zrecidivoval.

S poukazom na uvedené skutočnosti a citované ustanovenia zákona, keďže v prípade odsúdeného bol návrh na zmenu ochranného liečenia z ústavnej na ambulantnú formu podaný predčasne, rozhodol súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Levice sp. zn. 2Nt/121/2023. Sťažnosť má odkladný účinok. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre.